

III. Situační zpráva státní pokladny

Státní pokladna (dále též „SP“) zahrnuje souhrn peněžních prostředků, které jsou odděleně vedeny na příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu, na účtech státních finančních aktiv, na účtech pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu, na účtech finančních a celních úřadů, na kterých jsou spravovány daňové příjmy, které jsou následně určeny rozpočtům územních samosprávných celků, státním fondům, Národnímu fondu (NF), rezervním fondům organizačních složek státu, do státních finančních aktiv a na účtech určených ke správě peněžních prostředků z vybraných cel určených k odvodům do vlastních zdrojů Evropské unie, na účtech rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu, na účtech příspěvkových organizací, Pozemkového fondu ČR, státních fondů a Národního fondu, na zvláštních účtech podle zákona, kterým se ruší Fond národního majetku ČR (FNM) a na účtech dalších právnických osob vedených se souhlasem Ministerstva financí u České národní banky.

Účty podřízené státní pokladně jsou podřízeny jednotlivým souhrnným účtům státní pokladny. Celkový součet netermínovaných prostředků na účtech podřízených jednotlivým souhrnným účtům SP nesmí být záporný. Přebytky prostředků na jednotlivých souhrnných účtech státní pokladny může Ministerstvo financí krátkodobě ukládat nebo investovat na finančním trhu s cílem minimalizace výdajů spojených s řízením likvidity státní pokladny a řízením státního dluhu.

Od roku 2013 dochází v souvislosti s nabytím účinnosti novely zákona o rozpočtových pravidlech k dalšímu postupnému rozšiřování okruhu prostředků příslušejících do SP a jejich zapojení do financování a řízení likvidity SP. Přehled o objemech a druzích prostředků zahrnovaných do státní pokladny (vedených v korunách) podává následující tabulka.

Tabulka č. 12: Souhrnné účty státní pokladny (v mil. Kč)

Ukazatel	31.3.2013 (1)	31.3.2014 (2)	Rozdíl (2-1)	Index v % (2:1)
1. Státní rozpočet - saldo příjmů a výdajů	13 965	43 590	29 625	312,1
v tom - příjmy	292 867	324 242	31 375	110,7
- výdaje	278 902	280 652	1 750	100,6
2. Prostředky na účtech SFA				
- saldo příjmů a výdajů	188 773	75 604	-113 169	40,1
- toho: prostředky na umořovacím účtu	154 241	41 947	-112 294	27,2
3. Příjmy veřejných rozpočtů spravované FÚ, CÚ				
- saldo příjmů a výdajů	11 489	15 497	4 008	134,9
v tom - příjmy celkem	50 762	55 547	4 785	109,4
- výdaje celkem	39 273	40 050	777	102,0
4. Fondy organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů	2 690	2 773	83	103,1
5. Cizí prostředky organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů	10 361	11 116	755	107,3
6. Účty příspěvkových organizací				
- saldo příjmů a výdajů	2 311	2 760	449	119,4
7. Účty státních fondů a Národního fondu				
- saldo příjmů a výdajů	24 123	44 349	20 226	183,8
8. Účty bývalého Fondu národního majetku				
- saldo příjmů a výdajů	18 005	13 210	-4 795	73,4
9. Ostatní subjekty				
- saldo příjmů a výdajů	1 695	11 305	9 610	667,0
A. Prostředky státní pokladny celkem (součet 1. až 9.)	273 412	220 204	-53 208	80,5
B. Financování státní pokladny:				
- dluhopisové	-272 995	-219 803	53 192	80,5
- účet hospodaření státního rozpočtu	-396	-397	-1	100,3
C. Celková pozice státní pokladny (A+B)	21	4	-17	19,0

Jak je patrné z tabulky, státní pokladna byla v největší míře tvořena prostředky na účtech státních finančních aktiv (měřeno výší salda příjmů a výdajů). V 1. čtvrtletí 2014, stejně jako v roce 2013, byly na účtech státních finančních aktiv vykazovány nejenom prostředky účelově určené ke krytí výdajů státního rozpočtu v průběhu roku (např. na restituce, povodně apod.), ale především prostředky získané dřívějšími emisemi státních dluhopisů (evidované na tzv. umořovacím účtu). Zapojení prostředků umořovacího účtu v rámci souhrnných účtů SP se proti roku 2013 výrazně snížilo (o 112,3 mld. Kč), což bylo ovlivněno snížením rezervy peněžních prostředků, tvořené na základě § 35 odst. 4 zákona o rozpočtových pravidlech. Od roku 2013 jsou v rámci státní pokladny vykazovány též účty státních fondů a Národního fondu, účty cizích prostředků organizačních složek státu, účty územních samosprávných celků, veřejných výzkumných institucí, příspěvkových organizací a dalších subjektů v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech.

Celková pozice souhrnných účtů SP ke konci března 2014 ve výši 4 mil. Kč je tvořena součtem:

- **přebytku státního rozpočtu ve výši 43,6 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy v objemu 324,2 mld. Kč a výdaji ve výši 280,6 mld. Kč,
- **prostředků na účtech státních finančních aktiv ve výši 75,6 mld. Kč**, představujících zůstatky účelových prostředků vedených na vkladových účtech u ČNB (na umořovacím účtu 41,9 mld. Kč, na účtu rezervy na důchodovou reformu 22,6 mld. Kč, na účtu zvláštních účelových prostředků 7,7 mld. Kč, na účtu pro úhradu restitucí a ostatních účelových prostředků pro Ministerstvo zemědělství 1,1 mld. Kč, na účtu prostředků z úvěrů přijatých od EIB 364 mil. Kč, na účtu prostředků z malé privatizace na výdaje spojené se zánikem věcných břemen 891 mil. Kč, na účtu prostředků úrazového pojištění 678 mil. Kč, na účtu státních finančních rezerv 266 mil. Kč, na účtu prostředků na odstraňování důsledků povodní 80 mil. Kč a dalších),
- **zůstatku salda příjmů a výdajů veřejných rozpočtů ve výši 15,5 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy (nárokem) z celostátního výnosu daní a skutečným převodem daňových příjmů územním rozpočtům (jde o prostředky na příjmových účtech finančních úřadů určené pro územní orgány – kraje a obce – za daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a některé další daňové příjmy, korigované provedenými převody do územních rozpočtů prostřednictvím převodových účtů); obdobně jde o příjmy a poplatky náležející Státnímu fondu dopravní infrastruktury a Státnímu fondu životního prostředí, o převody sdílených příjmů (cla) do rozpočtu EU a státního rozpočtu, o převod odvodu z loterií do státního rozpočtu a další prostředky,
- **zůstatku na účtech fondů** organizačních složek státu v celkové výši **2,8 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do rezervních fondů a fondů kulturních a sociálních potřeb a jejich čerpáním,
- **zůstatku na účtech cizích prostředků** organizačních složek státu v celkové výši **11,1 mld. Kč**, představujícího saldo přijatých a čerpaných cizích a zvláštních mimorozpočtových prostředků jako jsou např. soudní a jiné úschovy prostředků, prostředky zabavené v rámci trestního řízení (§ 78 a 79 trestního řádu), prostředky na narovnání škod v trestním řízení (§ 309 trestního řádu), prostředky dočasně inkasované pro zajištění celního dluhu v rámci celního řízení, srážky ze mzdy zaměstnanců z titulu exekuce, peněžní částky (konta) vězňů, pacientů a chovanců v léčebných a jiných ústavech, prostředky spojené s placením náhrad výdajů za odborné úkony prováděné na žádost (SÚKL, úhrady za žádosti o registraci léčiv,

povolení výroby léčiv, vydání certifikátů atd.), omylem došlé peněžní prostředky, sdružené prostředky, zálohy na soudní řízení a na návrhy konkurzů a insolvenčního řízení, kauce v trestním řízení, složené jistoty (na předběžná opatření) atd. Patří sem též platy a související výdaje pracovníků OSS za měsíc prosinec, vyplácené v lednu následujícího roku, prostředky, které správci kapitol soustřeďují v rámci finančního vypořádání od příjemců prostředků ze státního rozpočtu apod.,

- **zůstatku na účtech příspěvkových organizací** v celkové výši **2,8 mld. Kč**, představujícího saldo přijatých a čerpaných prostředků,
- **zůstatku na účtech státních fondů a Národního fondu** v celkové výši **44,3 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do státních fondů a Národního fondu a jejich čerpáním; na státní fondy připadá částka 36,9 mld. Kč a na Národní fond částka 7,4 mld. Kč,
- **zůstatku na účtech bývalého Fondu národního majetku** v celkové výši **13,2 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do Fondu a jejich čerpáním,
- **zůstatku na účtech ostatních subjektů** ve výši **11,3 mld. Kč**, které se nejvíce týkají územních samosprávných celků (7,5 mld. Kč), veřejných výzkumných institucí (1,8 mld. Kč), veřejných vysokých škol (940 mil. Kč), státní organizace Správa železniční dopravní cesty (46 mil. Kč) a ostatních právnických osob se souhlasem Ministerstva financí (968 mil. Kč),
- **zůstatku dluhopisového financování státní pokladny ve výši -219,8 mld. Kč**, které představuje dočasné reinvestování určených prostředků státní pokladny formou nákupu pokladničních poukázek ČNB, a tím získání úrokových výnosů, resp. úsporu úrokových nákladů v případě odkupu vlastních státních pokladničních poukázek Ministerstvem financí,
- **zůstatku financování státní pokladny prostřednictvím účtu hospodaření státního rozpočtu⁷ ve výši -397 mil. Kč**, který slouží pro financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol z úvěrů od Evropské investiční banky a ze státních finančních aktiv.

Zůstatek volných („nevyužitých“) prostředků státní pokladny ke konci března 2014 ve výši 4 mil. Kč byl proti stejnému období minulého roku o 17 mil. Kč nižší, když objem prostředků zahrnovaných do SP se meziročně snížil o 53,2 mld. Kč, tj. o 19,6 %. Meziroční snížení prostředků zahrnovaných do SP bylo ovlivněno především výrazným poklesem stavu umořovacího účtu, v menší míře též poklesem zůstatku účtů bývalého Fondu národního majetku. Ostatní subjekty SP vykázaly zvýšení prostředků na svých bankovních účtech.

---

⁷ Účet „Hospodaření státního rozpočtu“ (ÚHSR) je oboustranným rozpočtovým účtem, na který se v poslední den roku převádí z umořovacího účtu částka určená na krytí deficitu státního rozpočtu (včetně odhadované rezervy na „dotatky“) z emisní činnosti MF. V případě nedostatku prostředků na umořovacím účtu se situace řeší vytvořením pasíva v potřebné výši na ÚFSD. V průběhu roku ÚHSR slouží rovněž k financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol (navýšením deficitu) z úvěrů EIB a ze SFA (nejedná se o výdaje kapitoly SD a OSFA). Věcně jde o financování výdaje jiné kapitoly, ke kterému dá kapitola SD nebo OSFA rozpočtovým opatřením povolení zvýšit výdaj. Kapitola výdaj provede, zvýší se schodek státního rozpočtu a ten je uhrazen buď z úvěru EIB anebo z účtu SFA, kdy výdaj z účtu aktiv představuje financující operaci a transfer (nikoliv příjem či výdaj státního rozpočtu).